

îngerii au părul încîrlionțat; panglicile ce le țin părul sînt cînd albastre, cînd roșii. Un fir verde-galben mărginește obrazul îngerilor.

Toate fețele au multă expresivitate care se potrivește cu mișcările fiecăruia. Par-că s-a zugrăvit cu acul!

Armonie și măreție, bogăție și evlavie sînt trăsăturile epitafului. El e mai liniștit în toate privințele decît cel din 1490 dăruit de Ștefan cel Mare.<sup>7</sup>

#### Nr. 65

##### *Epitaful mic din 1481.*

Cîteva nepotriviri și lipsuri la transcrierea textelor (cf. Dan, p. 67 = Tafrali, p. 35).

Astfel la rugăciune întîlnim:  $\frac{+}{+}$   $\text{БЛ(А)ГОВЕРАЗНЫ ІУСІФЪ СЪ ДРЪКА СЪНЕМЪ}$   $\text{ПРО(И)Ч(И)СТОЕ ТЪЛО}$  etc. Mai departe  $\text{ЧЕСТОА}$ .

La sfîrșitul însemnării de închinare scrie că Ștefan cel Mare „... СЪТКОРИ СЪН ДРЪКА(КЪ)ТО СЧНО МАР. К.”

Descrierea făcută de Tafrali (cf. album, pl. XLII, nr. 85) poate fi întregită.

Astfel patul de aur pe care zace Iisus răposat are o margine roșie. Fondul arată mai departe o împletitură de fire groase de mătase castaniu închis.

Numele arhanghelilor care înconjoară pe Hristos, sînt:  $\text{ДРХА. МИХАИЛЪ}$  și  $\text{ДРХА. ГАВРІИЛ}$  (pe planul cel din urmă) precum și  $\text{ДРХ. РАФ(АИЛ)}$  și  $\text{ДРХ. ПРОУИЛ}$  pe primul plan. Iruil este o stilcire a numelui Uriil.

Toate însemnările sînt făcute din fire de aur. Pentru stele s-a folosit numai sîrmă de argint. Ripidele sînt de aur. Bucata de pînză care încinge trupul Domnului este, ca și crucea din aureolă, din fire de argint. Tot așa și luna. Hainele și aureola celor înfățișați pe epitaf sînt presărate cu nenumerate mărgăritare. Dar cele de pe aureola lui Hristos și în parte acelea de pe aureola Maicii Domnului lipsesc. Fecioara Maria este îmbrăcată într-un verde-albăstrui; maforul ei este auriu.

Sfînta aplecată la picioarele lui Iisus are o haină roșie acoperită cu o manta verde. Altă femeie lîngă ea arată ca Precista. Sînt Maria Magdalena cu cealaltă Marie, precum arată siglele M.

Deși sînt lucrate cu mătăsuri, fețele lui Hristos, îngerilor și sfințelor sînt grosolane. Aripile îngerilor dau o impresie de relief datorită unor fire verzi care le străbat.

Cu toată bogăția lui, nu se poate spune că acest mic epitaf este frumos. Poate nici lui Tafrali nu i-a plăcut prea mult, căci s-a mulțumit a reproduce o mică fotografie.

Cred că fondul pe care se detașează broderia nu este potrivit. Il pun pe seama unei oarecari Maria care a înnoit și niș e procovețe cu înfățișarea Apostolilor (cf. numerele 83,84 și 85).

<sup>7</sup> Despre acest epitaf sîrbesc v. și G. Millet, *op. cit.*, p. 99 și urm. (date istorice foarte importante; accentuarea inscripției grecești nu se potrivește cu totul cu a broderiei) și pl. CLXXXV.